

Forskarskolan

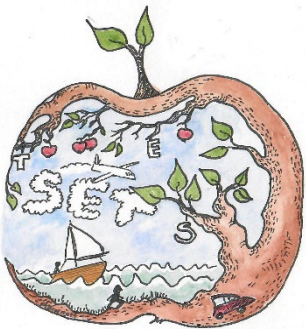
Special Education for Teacher Educators (SET) –
Specialpedagogik för lärarutbildare

ATT FÅ TILLTRÄDE TILL LÄRPROCESSER

Professionell utveckling för lärare som
undervisar elever med intellektuell
funktionsnedsättning och autism i
grundsärskolan

Kamilla Klefbeck

Lektor i Specialpedagogik, Högskolan Kristianstad

Forskning finansierad via Vetenskapsrådet (D.nr 2017-06039)

Syfte

Avhandlingens syfte var att genom praktikutvecklande ansatser studera hur lärares kompetensutveckling bidrar till att elever med intellektuell funktionsnedsättning och autism får ökad möjlighet till deltagande i grundsärskolans undervisning.

→ Vad i kompetensutvecklingsinsatsen som bidrog till att stärka de deltagande lärarnas förmåga att utveckla undervisning för ökad undervisningsdelaktighet för elever med autism i grundsärskolan?

Kontext – grundsärskola (anpassad grundskola) inriktning ämnen, samt ämnesområden

Tabell 3. Deltagare

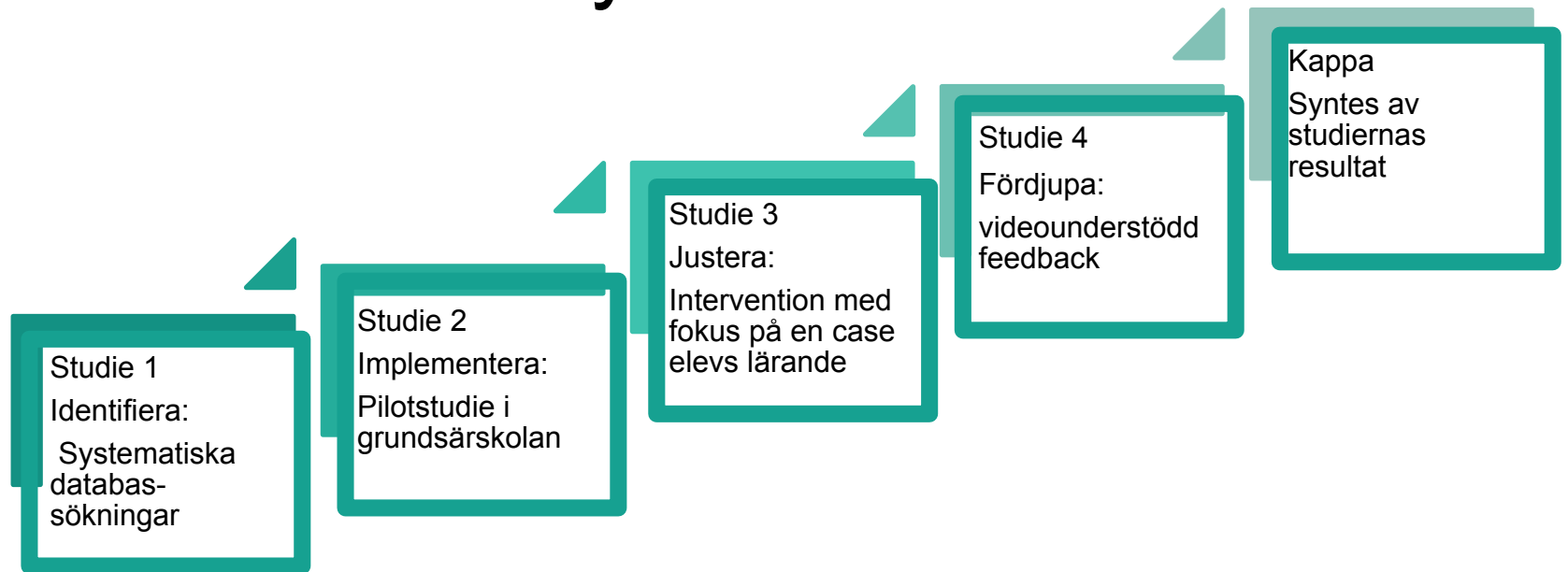
Deltagare	Fas 2	Fas 3	Fas 4
Lärare/ Resurspersoner Basfakta	10 SPECIALLÄRARE kön: 9 kvinnor, 1 man ålder: 40-65 år, Specialpedagog/ speciallärarutbildning 5/10 År i yrket: >10	5 SPECIALLÄRARE kön: 5 kvinnor, ålder: 43-52, Speciallärare/special- pedagogutbildning 5/5 År i yrket: 3-30 år	3 SPECIALLÄRARE 8 elevassistenter Lärare: kön: 3 kvinnor ålder: 48-50 Speciallärarutbildning 3/3, 3-31 år i yrket Elevassistenter: kön: 6 kvinnor, 2 män ålder: 21-66 år, Utbildning inom förskola/ fritidshem, 4/8
Elever Basfakta	10 ELEVER ^a kön: 4 flickor, 6 pojkar ålder: 14-16 år, utgångsläge: mild, till måttlig IF	10 elever kön: 1 FLICKA, 9 pojkar ålder: 6-15 år, utgångsläge: IF, i kombination med autism och/eller ADHD.	10 elever kön: 1 flicka, 9 pojkar, ålder: 7-16 år, måttlig till grav IF, i kombination med autism och/eller ADHD.

Not. ^a Data samlades från elever i fas 2 av lärarna varmed all elevdata var avidentifierad och kodad vid forskarens analys. Därmed samlades inga känsliga personuppgifter in vare sig via skrift, bild eller film.

(Klefbeck, 2022, s.60)

Implementering steg för steg

- Narrativ syntes

Modifierad version av figur 1, Klefbeck, 2022, s. 25.

Resultat

Faktorer av betydelse för lärares möjligheter att utveckla undervisningsdelaktighet för elever med autism i grundsärskolan.

1. Kollaborativt arbete – lärarna delar sina erfarenheter av eleverna och deras kunskande med varandra.
2. Tydligt och avgränsat fokus på elevernas *undervisningsdelaktighet* i utvecklingsarbetet.
3. Distansering till den egna undervisningsverksamheten genom kollegial, videobaserad kritisk granskning av densamma.
4. Strukturerade observationer och analyser av hur lektionsaktiviteterna påverkar elevernas lärande.
5. Förändrad uppmärksamhet, från att uppmärksamma elevbeteenden, till att identifiera behov, utveckling och lärande. (Klefbeck, 2022)

Och övergripande:

[6] Kontinuitet i utvecklingsarbetet över tid.

Håll i håll ut....

Implikationer för verksamma

I avhandlingen har ansatsen lesson study: 授業研究 Jugyō kenkyū” (Stigler & Hiebert, 2009) använts, men etiketten har underordnad betydelse.

Avgörande är att varje lärarlag hittar system där de kan ta vara på varandras kunskap,

pröva på vilket sätt lektionsaktiviteterna ger förutsättningar för elevernas lärande

och tillsammans reflektera kring hur de undervisningsstrategier som använts, generar delaktighet och lärande.

För dig som vill veta mer

HKR forskningsportal aktuell information och kontaktuppgifter

Avhandlingen; Att få tillträde till lärprocesser. Professionell utveckling för lärare som undervisar elever med intellektuell funktionsnedsättning och autism i grundsärskolan (Klefbeck, 2022)

TACK!

kamilla.klefbeck@hkr.se

Välkommen till min poster!